

Dotace státu na firemní výzkum a vývoj: Přispívají k úspěchu českých firem ve světě?

Na podzim minulého roku think-tank IDEA prezentoval jednu z vůbec prvních analýz svého druhu zkoumající efektivitu státních dotací na firemní výzkum a vývoj. Dnes na toto téma představuje druhou odbornou studii, která porovnává výsledky programů IMPULS, TIP a ALFA, tedy klíčových dotačních programů přerozdělujících státní finance na vývoj soukromým firmám.

Praha, 16. června 2017 Zatímco o rozdělování dotací na vědu a výzkum pro veřejné instituce -- včetně univerzit, vědeckých pracovišť atd. -- se bouřlivě diskutuje, o hodnocení efektivitu státní podpory výzkumu a vývoje pro firmy se moc nemluví. Jedním z důvodů je i to, že v českém prostředí se s pravidelným hodnocením programů teprve začíná.

V pořadí 8. letošní studie think-tanku IDEA při Národohospodářském ústavu Akademie věd ČR navazuje na předchozí studii o problematice hodnocení motivačního účinku státních dotací přidělovaných firmám na výzkum a vývoj. „*Na základě rozsáhlé firemní databáze provádíme kvantitativní odhady toho, zda dotační programy IMPULS, TIP a ALFA stimulovaly vytvoření dodatečných výsledků vědy a výzkumu v podobě žádostí o udělení ochrany duševního vlastnictví prostřednictvím patentů a užitečných vzorů. Cílem je odpovědět na otázku, zda díky dotační podpoře vznikly nové vynálezy, které by bez dotací nebyly,*” vysvětluje zvolenou strategii hodnocení **Oleg Sidorkin**, výzkumník IDEA spoluautor studie.

Doma ano, ve světě ne

Studie prokázala, že **podnikatelské subjekty**, které se účastnily dotovaných projektů, skutečně **vykazují během prvních tří let od začátku státního financování významně vyšší výskyt žádostí o tento typ ochrany v České republice** než velmi podobné avšak nedotované firmy.

Český trh je však poměrně malý a poskytuje omezený prostor pro expanzi. Z tohoto důvodu by měla být úspěšnost těchto programů v konečném důsledku hodnocena podle toho, zda stimulovaly vývoj nových technologií na hranici nejlepší světové praxe, které umožní firmám prorazit na náročných exportních trzích, a které tudíž mají velkou ekonomickou hodnotu.

Dle zjištění autorů dotace stimulovaly pouze žádosti o patenty platné v České republice, ovšem nedokázaly podnítit VaV vedoucí k vynálezům, které by byly dostatečně průlomové, aby firmám stálo za to žádat o jejich ochranu v zahraničí. **Žádný z těchto dotačních programů zatím nevykázal dopady na výskyt žádostí o ochranu duševního vlastnictví v mezinárodním měřítku.** Odhadované motivační účinky vychází nižší pro program IMPULS než pro TIP a ALFA.

Další kritéria hodnocení

Autoři studie si jsou vědomi, že určitým omezením této studie je, že se zaměřuje pouze na jeden druh výsledků, byť velmi důležitý. Nástroje pro formální ochranu duševního vlastnictví bezesporu jsou jedním z klíčových ukazatelů, nicméně nikoliv ukazatelem jediným.

*„Jiné druhy výsledků – například inovované produkty zavedené na trh, procesní inovace zavedené do praxe anebo obecně nepatentovatelné technologie -- mohou být pro firmy stejně či ještě důležitější, říká **Martin Srholec**, výzkumník IDEA a druhý spoluautor studie. „Z hlediska veřejných politik je důležité brát v úvahu i širší dopady těchto dotačních programů na zaměstnanost a produktivitu. Zjištění těchto dopadů tak zůstává výzvou pro další navazující studie,“ uzavírá téma **Srholec**.*

Studie z názvem „**Do Direct Subsidies Stimulate New R&D Outputs in Firms? A Comparison of the IMPULS, TIP and ALFA Programmes**“ k [dispozici na webu IDEA](#).

Kontakt:

Martin Srholec
Výzkumník IDEA
telefon: (+420) 728 775 505
martin.srholec@cerge-ei.cz

Oleg Sidorkin
Výzkumník IDEA
Telefon: (+420) 224 005 170
oleg.sidorkin@cerge-ei.cz

Ondřej Lukáš

PR Manažer CERGE-EI
telefon: (+420) 776 186 529
ondrej.lukas@cerge-ei.cz

Poznámka pro editory:

O IDEA: Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Národohospodářském ústavu Akademie věd ČR je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorie. IDEA vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Další informace na: <http://idea.cerge-ei.cz/>